

TRGOVSKI LIST

Casopis za trgovino, industrijo in obrt

Licejska knjižnica

Ljubljana

Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, dne 4. marca 1924.

Telefon štev. 552

ŠTEV. 28.

Stanje dinarja in načrti finančnega ministrstva.

Ob priliki padca našega dinarja od 7.50 na 7.25 je živahno povpraševanje po tujih valutah povzročilo porast tujih valut. Finančno ministrstvo je nadaljni porast paraliziralo z intervencijo na beograjski borzi, opustilo pa je intervencijo na zagrebški borzi. Posledica intervencije je bila, da je v kritičnih dneh stal švicarski frank na beograjski borzi le 13.75, na zagrebški borzi pa za 65 točk višje ravno zato, ker finančna uprava ni smatrala za potrebno, da intervenira tudi na zagrebški borzi. Ta na videz sicer neznatna razlika pa je izdatno oškodovala trgovstvo, ki je pri nabavi tujih valut navezano na zagrebško borzo. Pokazalo se je, da ima beograjsko trgovstvo pri nabavi tujih valut ugodnejše stališče in da ustvarja intervencija le na eni borzi občutno premaknitev enakosti konkurenčnih pogojev na korist interesentov, ki so v svojih borznih poslih navezani na beograjsko borzo. Slovenci smo glede borznih poslov navezani v prvi vrsti na Zagreb, ki je vsaj v tem primeru trpel škodo. Zato je ta pojav vzbudil živahno zanimanje tudi v naših trgovskih krogih. Posamezne organizacije so na merodajnih mestih celo zahtevale, da se v bodoče prepreči razlike, ki so se ob tej priliki pokazale med kurzom v Beogradu in Zagrebu.

Ugledni zagrebški dnevnik (Zagreber Tagblatt) je spriču važnosti zadeve smatral za potrebno, da razjasni stvarni položaj. Poslal je poročevalca k ugledni osebnosti iz okolice finančnega ministra dr. Stojadinovića in ji štilil dve vprašanji:

1. Iz katerih razlogov ni finančno ministrstvo interveniralo na zagrebški borzi povodom zadnjega padca dinarja?

2. Kako si tolmači finančno ministrstvo zadnji padec od 7.50 na 7.25 in ali namerava proti temu kaj ukreniti?

Poročevalec je dobil na ta vprašanja nastopni odgovor:

»Finančno ministrstvo zastopa načelo gospodarske svobode. Na borzah intervenira le nerado, ker vedno le želi, da bi ustrezali vsakokratni kurzu dejanskemu položaju in bi ob vsakem trenutku kazali pravo sliko dejanske vrednosti. Gibanje dinarskega kurza finančno ministrstvo pazno zasleduje. Na to ni pozabilo tudi v zadnjem času, ko se je dinar v Zürichu dvignil od 6.60 na 7.50. Skok je bil vsekakor prenegel in nepričakovan. Ministrstvo je proti vsakemu pretiravanju tudi takrat, kadar dinar raste. Zaradi tega tudi tega porasta ni pospeševalo, ker bi utegnilo to škoditi našemu gospodarstvu. Padec dinarja od 7.50 na 7.25 je bil pojav, ki se navadno pokaže po vsakem prehitrem porastu. Ministrstvo ne namerava braniti kurza 7.50, je pa mnenja, da vstreza kurz 7.25 dejanskim razmeram in da bi v sedanjih razmerah nekaj časa ne bil primeren niti nižji niti višji kurz. Ministrstvo pazno opazuje poslovanje zagrebške borze. Ako se na tej ali drugi borzi nekaj dni ponuja blago po vedno in vedno nižjih cenah in potem preko noči nastopi preobrat in blago nepričakovano zgine, borza pa ostane brez vsakega dolarja, se moramo takim pojavom le čuditi. Za neljube posledice pa ni odgovorno le ministrstvo, ampak še v izdatnejši meri zagrebški bančni kro-

Kranjska industrijska družba

je imela dne 28. februarja pod predsedstvom gosp. A. Fera svojo 54. redno glavno skupščino. Iz poročila upravnega odbora, ki ga je podal generalni ravnatelj gosp. Karel Noot, povzemamo, da je podjetje izdelalo v poslovni dobi 1922/1923 27.272 ton martinskega jekla, kar znači približno 40% dosegljive polne proizvodnje tvorniških naprav v Jugoslaviji, napram 18.905 tonam v prejšnjem letu. Obratovanje tvornice, ki to proizvodnjo podeljuje, je bilo ves čas neovirano, tako da so se mogla izvršiti vsa dohajajoča naročila. V jeseni leta 1922. je nastopila na železnem trgu splošna prodajna kriza, ki je prisilila delati tupatam na zalogo. Kriza je trajala do spomladi leta 1923., ko se je v zvezi z zasedbo Poruhrja nenadoma pojavilo živahno povpraševanje iz Nemčije po valjani in vlečeni žici. Cene sirovinam, polizdelkom in gotovim izdelkom so nekaj časa nato skokoma naraščale, zatem pa z isto naglico zopet padale ter se ustalile slednjič zlasti za gotove izdelke prav močno pod onimi cenami, ki so bile v veljavi v poprejšnji zimi. Povpraševanje iz inozemstva je ponehalo, sosednje države s svojo večjo in močnejšo industrijo so se pričele ozirati po novih tržiščih za svojo odvisno proizvodnjo in našle so si jih v naši državi s tem, da so pričele blago oddajati pod ceno. Nezadosna carinska zaščita, mnogo manjša nego je bila v bivši avstro-ogrski monarhiji, je vzrok, da inozemska konkurenca z lahkoto k nam prodira in da smo izpostavljeni njenemu dumpingu, zlasti ker smo obdani od treh držav z močno razvito industrijo in z visoko zaščitno carino. Pri nas se nalagajo in-

dustriji vsak čas nova bremena, v njeno zaščito se pa malokaj stori, tako da se ne more povzpeti do razsežnega dela, kar je tudi delavstvu le v škodo.

Tvornica elektrod na Dobravi je bila v minulem poslovnem letu ves čas v prav zadovoljivi meri zaposlena. — Elektrode so si pridobile dober sloves in se uporabljajo že skoro v vseh evropskih državah. Tudi žičarna na Bistrici v R. na Koroškem je mogla vzdržati neprekinjeno obratovanje navzlic prodajni krizi, ki se je pojavila v Avstriji. Plavži v Škedenju pri Trstu niso bili v obratu, pričakovati pa je, da prične delo v Škedenju koncem marca v omejenem obsegu.

Bolniška blagajna v Sloveniji poslujoče bratovske skladnice izkazuje dne 31. dec. 1922 Din 291.041.36, provizijska blagajna bratovske skladnice istega dne pa Din 352.354.64 premoženja, pokojninski sklad nameščenecv je imel dne 30. junija 1923. leta Din 171.308.10 imovine.

Čisti dobiček znaša Din 613.324.54 in je nekoliko nižji od onega v prejšnjem letu, kar so povzročile znatno višje pasivne obresti. Vsled premale delniške glavnice so dosegle te obresti visoko vsoto Din 3.386.370.36. Industrijsko delavnost ovira v veliki meri splošna pičlost denarja in kredita in pa izredno visoka obrestna mera.

Po poročilu in predlogu preglednikov je občni zbor soglasno odobril predložene letne račune in sklenil, da je plačati počenši s 15. marcem 1924 kot dividendo po 5.50 (11%) na delnico.

Carinska zaščita in naša svečarska industrija.

Generalna direkcija carine v Beogradu je v mesecu novembru lanskega leta brez predhodnega obvestila prizadelih industrij nenadoma ukinila oproščenje carine na razne uvozne predmete, ki se ne izdelujejo v zadostni meri pri nas ali tu v obče ne pridobivajo, v smislu odloka C. br. 61.602, točka II, z dne 23. septembra 1920. leta. V smislu navedenega odloka so se carine prosti predmeti morali uporabljati izključno samo za predelavo v izdelke.

Z ukinitvijo oproščenja carine se je povzročilo mnogim našim industri-

jam, ki so zidale svoj početek in obstanek na ta odlok, nebroj težav.

V svrhu lažjega pregleda hočem navesti vse državne dajatve ene same vrste industrije, katere državne dajatve znašajo ogromno, in sicer do 15% od prodajne vrednosti izdelka. Imam v mislih tvornico za sveče.

Vsaka tvornica za sveče mora uvažati parafin in stearin, ker se ta dva predmeta pri nas ne pridobivata. Tvornica za sveče, ki je bila deležna oprostitve carine v smislu gorenjega odloka, je pred ukinitvijo oproščenja carine stavljala na trg svoje izdelke

S tem se bo moralo v Beogradu v bodoče vsekakor računati. Zeleti bi bilo, da bi Zagrebčani gledali v bodočnost z večjim zaupanjem in optimizmom ter da bi se v bodoče ne dali tako hitro spraviti v zmedo, kakor zadnje dni.

Kar zadeva finančno ministrstvo, ima to svojo valutno politiko, ki je trajna in obče znana. Finačni minister je o svoji politiki že nekočkrat javno govoril, zadnjič v Narodni skupščini dne 30. januarja povodom proračunske debate. Finačni minister upa, da se bo dinar stalno polagoma in počasi dvigal, ker je doseženo ravnotežje v proračunu in trgovski bilanci in je zunanji in notranji položaj ugoden. Vrhu tega ima Narodna banka izdatne rezerve. Dinar se bo dvigal na podoben način, kakor leta 1923. Finančno ministrstvo nima povoda dvomiti, da bo tako tudi v l. 1924. morebiti še bolje. Vsi gospodarski krogi in v prvi vrsti banke morajo s tem računati.

po povprečni ceni Din 14.50 za 1 kg. Carina na surovine pa znaša Din 1.80 na 1 kg oziroma s carinjenjem združenimi stroški Din 2.— na 1 kg. Naravno se je cena izdelkom dvignila z ukinitvijo oproščenja carine na povprečno Din 16.50 za 1 kg.

Državne dajatve pred ukinitvijo oproščenja carine so znašale

Din 0.36 trošarina
Din 0.145 poslovni davek
Din 0.15 osebno-dohodninski davek skupaj
Din 0.655 na 1 kg ali 4½% od prodajne vrednosti izdelka.

Državne dajatve po ukinitvi oproščenja carine pa:

Din 0.36 trošarina
Din 0.165 poslovni davek
Din 1.80 carina
Din 0.15 osebno-dohodninski davek skupaj

Din 2.475 na 1 kg, kar znači 15% od prodajne vrednosti izdelka pri ceni Din 16.50 na 1 kg.

Diferenca med prejšnjimi in sedajnimi državnimi dajatvami znaša Din 1.82 pri 1 kg ali 250% več od prej.

Ker tiči razlika edino le v postavki carin od Din 1.80 na 1 kg in poslovnem davku od 0.02 pri 1 kg, druge postavke pa ostanejo iste, znači to pri 1 vagonu izdelkov Din 182.000.— več državnih dajatev kakor prej. Skupni znesek državnih dajatev pa znaša Din 24.750.— pri vagonu. V pošteev pa prihajajo še posebej — občinski davki in predvidevani kuluk. Povprečna cena 1 vagona blaga je v trenutku Din 165.000. V odstotkih izraženo znesajo državne dajatve sedaj 15% od vrednosti in pred ukinitvijo 4.5%. Povišek znaša 10.5%. Država participira torej na podjetjih te vrste s 15% sigurnim v čisti gotovini izplačanim dobičkom, ne glede na aktiven ali pasiven uspeh podjetja. Podjetje pa zasluži v najboljšem slučaju spriču velike konkurence v tej stroki kvečjemu 2—3% dobička, ne računajoč na riziko podjetja in nepredvidevanje, a sigurne izgube v sedanjih časih.

Ugovori, da podjetja ne plačujejo državne dajatve iz svojega lastnega žepa ali iz dobička, je le toliko umešten, v kolikor bi bile državne dajatve male in bi se jih ne plačevalo vnaprej. Nikakor pa ne gre, da se državo zalaga z visokimi dajatvami vnaprej, katere se pozneje z velikim trdom in stroški izterjajo od trgovca in dalje od konzumenta ali celo izgubi.

V danem slučaju se mora plačevati vnaprej sledeče postavke:

Din 0.36 trošarine
Din 1.80 carine

skupaj Din 2.16, to je Din 21.000.— na 1 vagon izdelanega blaga. V zelo ugodnem slučaju je vagon surovine predelan, izdelek prodan in plačan v teku od 3 mesecev. Pri kapaciteti od letno 20 vagonov znači to, da leži velika vsota od Din 432.000.— najmanj po 3 mesece na leto brezobrestno in za podjetje neuporabno. Škoda, ki znaša na obrestih, zaračunana samo po diskontu Narodne banke, to je 6%, je Din 6480.—, toda le tedaj, če podjetje obratuje z lastnimi kapitali. V nasprotnem slučaju pa je izguba dvojna. Ne samo da izgubi podjetje donosne obresti od najmanj 10%, ampak mora še plačevati denarnemu zavodu najmanj 25% obresti od specijelno za to svrhu porabljenega kredita, to je Din 27.000.— letno računano za 3 mesece od državi vnaprej plačanega zneska Din 432.000.— Na

to izgubo se podjetnik pri vsakdanji kalkulaciji komaj spomni, ako se ne poglubi v razmerje.

Podjetje postane na ta način izterjevalec indirektnih davkov. Razlika med podjetjem in davčnim uradom obstoja v tem, da morajo prvi državne dajatve zasigurati vnaprej in jih potem z uspehom ali neuspehom pri prodaji blaga izterjevati od konzumenta, dočim davčne oblasti izterjavajo le direktne davke za nazaj. Podjetnik torej garantira s predplačilom državi indirektno dajanje tudi z event. svojo izgubo in izterjava še brezplačno za državo, dočim davčne oblasti dajo državi le to, kar z več ali manj stroški iztirjajo. Naravno, da tako dobro delujočega davčnega aparata ni zametavati. Nočem trditi, da bi država ne smela se posluževati tega načina v malih iznosih, nikakor pa ne v toliki meri kakor v danem slučaju.

Treba je omeniti tudi drug važen moment, ki posega globoko v razmere podjetij, to je, da potrebujejo radi ukinjenja izdatno več obratnega kapitala. Nesrečno ukinjenje v mesecu novembru je došlo kakor nalašč baš v trenutku, ko je bil položaj industrije najtežji in kreditne prilike najslabše. Dozdeva se, kakor da je Generalna direkcija carin stremila za tem, da težak položaj industrije še bolj oteži. Tako se godi več ali manj vsem podjetjem tudi druge vrste, ki so odvisne od dobre volje Generalne direkcije carin. Vendar pa so podjetja, ki uporabljajo za izdelke

izključno samo uvozni material, najbolj prizadete.

Kakor se kaže, je C. br. 61.602 po svojem značaju zelo elastičen in kot tak za vsake, Generalni direkciji carin potrebne izpremembe zelo dostopen. Po svoji veliki zmožnosti izpreminjevanja je dana podlaga za korupcijo, katero se niti ne more kontrolirati. Kdo nam je porok, da ta C. broj ne izigrava v škodo katerekoli panoge industrije, ali celo za osebne interese, ko pri nas tako lepo cvete korupcija. Karakteristično je že tolikokrat poudarjeno dejstvo, da se pred nobeno izpremembo odloka ali v obče še tako važnih stvari ne zasliši predhodno industrijske korporacije ali prizadeta podjetja, niti se jih pravočasno o izpremembah ne obvešča, nego se jih postavlja že pred storjene činjenice.

Po ukinjenju oproščenja carine so se tvornice za sveče potom svojih zastopnikov obračale na Generalno direkcijo carin za pojasnila in razloge ukinjenju. Razlogi ukinjenju so se našli ti-le:

1. ker so izdelki (sveče) zadostno zaščiteni z uvozno carino pred uvozom inozemskih izdelkov;

2. ker je smatrati parafin in stearin itd. za polfabrikat ali fabrikat, in kot tak nima v smislu C. br. 61.602 prostega uvoza;

3. ker se je od strani tvrdk ugodnost oproščenja carine izrabljala s prodajo blaga, mesto da bi se blago porabilo izključno za izdelovanje sveč.

(Konec sledi.)

Gospodarski položaj v Uniji.

Leto 1923. je bilo v splošnem leto močne gospodarske aktivnosti, kljub pojemanju intenzitete proti koncu leta. Leto 1924. sicer ne obeta tako dobro, vendar pa upajo vsaj na isto izmerno kakor v drugi polovici leta 1923. Finančni trg ima zmeraj dosti razpoložljivih sredstev, bodisi takoj ali pa za daljši čas; obrestna mera je šla zato precej dol, včasih na 3%. Industrijska produkcija je zelo neredna. Ena prvih industrij, jeklena, je zaposlena poprečno s 75% svoje produkcijske zmožnosti. »Družba jekla« je imela 31. decembra 1923 4.445.339 ton jekla v zalogi. Stavbno in konstrukcijsko delo ima še zmeraj dosti opravka, čeprav zimsko vreme malo nagaaja. Računajo z veliko stavbno zaposlenostjo za naprej, če bodo ostale cene za surovine iste, kakor so bile dosedaj. Avtomobilna industrija producira še več kakor lansko leto, ko so napravili samo osebnih avtomobilov 3 milijone 600.000, vseh skupaj pa nad štiri milijone. — Vsa Jugoslavija jih ima okoli 5000. — Seveda gredo vsled velike produkcije cene avtomobilov vedno bolj dol. Tekstilne tovarne pa delajo samo s 50% svoje produkcijske zmožnosti. Krepko k višku gre industrija gumija in pa rafinerija petroleja.

Trgovina se razvija na stabilni podlagi. Cene jekla in lesa so še zmeraj nespremenjene visoke, cene žita gredo gor. Nakupi se izvršujejo povsod samo za trenutno potrebo. Vagonov je malo manj v prometu kakor prej. Predsednik Coolidge je predlagal kongresu več zakonov, ki naj bi pomagali onim, ki gospodarsko trpijo.

Položaj na delavskem trgu je praktično nespremenjen. Delavci imajo povsod dosti dela, a samo stavbna industrija v New Yorku je v preteklem mesecu število delavcev pomnožila.

M. Savić:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

Izdelovanje preprog v Galiciji.

V vzhodni Galiciji, med Malorusi, se je v nekaterih krajih še ohranilo izdelovanje preprog in to v Zalizčju, Zborežu in Tustju. V tem poslednjem kraju se je izdelovanje preprog že opustilo. Prizadevanju posameznikov, predvsem Vladislava pl. Fedoroviča, se je zahvaliti, da se je že leta 1886. ustanovila v Oknu šola za preprogarstvo in znova poživilo izdelovanje preprog. Po njegovem prizadevanju se je začela poljska in maloruska javnost zani-

mati za to panogo domače industrije. Poleg te zasebne šole in velike zbirke preprog obstoje še deželne školske šole v Glinionu (okraj Przemislanj) in v Kosovu. Preproge so se preje barvale tudi z rastlinskimi barvami, razen rdeče, a sedaj se barvajo, razen v šolah, tudi z anilinskimi barvami. Z izdelovanjem se pečajo kot z domačo industrijo. Odjemalci so večinoma kmetje, v zadnjem času pa tudi inteligenca. Preproge imajo konopno osnovo, a volneni vofek. En delavec more zaslužiti povprečno 1.70 K na dan, ako dela 12 ur. Na leto more zaslužiti 120 do 180 kron, izdelava pa 12 do 20 preprog. Za preprogo, ki se prodaja po 36 do 40 kron se porabi 5 kg volne po 1.60 K kilogram, podlaga stane 2 K, barve 4.50 K, delavska mezda 12 K in zaslužek 11.50 K. Šola Fedoroviča v Oknu traja pet let, dokler se delavec ne nauči, da dela popolnoma samostojno po vzorcu in da se nauči barvati prejo in tkanja. V šolo se sprejemajo dečki, ki so dovršili 14. leto. Po večini prihajajo v šolo dečki iz onih krajev, v katerih se je ohranilo izdelovanje preprog, ne pa iz okolice šole, kjer se je preprogarstvo opustilo, dasi ima šola namen, da ga znova poživijo. Po preteku enega leta dobivajo dečki poleg hrane in stanovanja za vsak kvadratni komolec 1.60 K. Kvadratni komolec more učence izdelati v dveh dneh. V šoli so vsi vzorci preprog numerirani in od vsakega vzorca je en izvod v zbirki. Vsaka preproga, ki se izdelava v šoli, dobi svojo številko. Na ta način je treba pri naročilih navesti šoli le številko preproge in šola je v položaju dobaviti povsem enako preprogo. Preprogarstvo je pri Malorusih po poročilih dr. Riegla že od davnih časov ukoreninjeno in ga niso prevzeli, kakor se je preje mislilo, od tatarskih ujetnikov iz Kavkaza.

Trgovina.

Avstrijska zunanja trgovina. Avstrija je uvozila v oktobru l. 1923. za 142, v novembru za 160 in v decembru za 274 milijonov zlatih kron blaga, izvozila pa je blaga v oktobru za 85, v novembru za 84 in v decembru za 121 milijonov zlatih kron. Deficit trgovske bilance znaša v zadnjem četrtletju l. 1923. 297 milijonov zlatih kron, dočim je znašal v prejšnjih treh četrtletjih le 144, odnosno 131 in 152 mil. zlatih kron. Celoletni deficit avstrijske trgovske bilance je torej znašal 724 milijonov zlatih kron.

Poravnave in konkurzi v Češkoslovaški. V mesecu februarju je število poravnjav napram januarju padlo. Bilo jih je prijavljenih 88 napram 129 v januarju. Število konkurzov pa je poraslo od 17 v januarju na 29 v februarju.

Kaj izvažajo Rusija? »Ruspres« objavlja statistiko v letu 1923. iz Rusije izvoženih surovin. Izvozilo se je lanu za 8 in pol milijonov zlatih rubljev, lanenih

odpadkov za 1 in pol milijona, konoplje za 1.6 milijonov, kož za 4.5 milijonov, konjske žime za 2.6 milijonov, ščetin za 3.6 milijonov in črev za 1.2 milijona zlatih rubljev. Napram letu 1922. je izvoz kož, žime in ščetin porastel, izvoz lanu, lanenih odpadkov in konoplje pa padel. — Žita se bo v sezoni 1923/24 izvozilo 2½ milijona ton.

Mednarodni sejem v Valenciji. V Valenciji (Španija) se bo vršil mednarodni vzorčni sejem od 10. do 25. maja. Razstavljalci dobijo pogoje v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Industrija.

Nova češkoslovaška tovarna sladkorja. V Bratislavi namerava tamošnja tovarna dinamita prenehati z dosedanjim izdelave ter se preustrojiti za produkcijo sladkorja. Produkcija se namerava pričeti s 1. oktobrom 1924.

Borbe za rumunski petrolej. Po razpadu avstro-ogrskih monarhije so dobili petrolejski izvori v Rumuniji povečano vrednost. Istočasno se je vnela borba za prevlast med petrolejskimi državami Angleške, Francoske in Amerike v Rumuniji. Francoska grupa, katero vodi Drajfusova banka, je ponudila za prenos rumunskih petrolejskih produktov predajem od 300—400 milijonov frankov. Rumunska vlada pa je ta predlog odbila, vsled česar so se pogajanja prekinila. Na angleški strani vodi borbo za rumunski petrolej Vikero. Vsled teh okoliščin se razvijajo cene rumunskemu petroleju, ki so stale doslej pod svetovno pariteto, precej kolebajoče. Pri bližavajo pa se že svetovni pariteti.

Češkoslovaška tekstilna industrija je zopet v polnem obratu. Predilnice so zopet popolnoma zaposlene. Naročil imajo do avgusta. Izvažajo se na Angleško, v Sev. Ameriko in Nemčijo.

Denarstvo.

Poziv za prijavo dolgov in terjatev, nastalih pred dnem 1. marca 1919. Ministrstvo za trgovino in industrijo, oddelek za kreditne naprave in zavarovanja, pozivlja vse fizične in pravne osebe, ki imajo domicil, običajno bivališče ali zakonski sedež v naši kraljevini, naj v lastnem interesu takoj prijavijo svoje dolgove in terjatve, ki jih imajo iz časa pred dnem 1. marca 1919 v tujih valutah ali v zlatu — izvzemši avstro-ogrške krone — proti fizičnim in pravnim osobam, ki imajo domicil, običajno bivališče ali zakonski sedež v avstrijski republiki. — Prijave se morajo poslati naravnost ministrstvu za trgovino in industrijo, oddelku za kredite in zavarovanja. — V prijavi je treba točno označiti: 1. Upnikovo in dolžnikovo ime in njiju priimek, nadalje naslov enega in drugega. 2. Valuto in znesek dolga ali terjatve. 3. Obrestno mero. 4. Kdaj je dolg (terjatev) nastal? Kako? Na kakšne činjenice se opira in kdaj so nastale te činjenice? 5. Kaj služi za kritje dolga? 6. Ali so se vršila doslej pogajanja za poravnavo dolga (poplačilo terjatve) in s kakšnim uspehom? 7. Vse druge važne podatke.

do dvorišča novega prenočišča, tam pa so ga zapustile poslednje moči in nezavesten se je zgrudil na tla.

Odnegli so ga v hišo in ga v neki mali sobici položili v posteljo. Vojaki so postavili eno stražo pred vrati sobe in drugo spodaj na dvorišču. Anton je ostal z ranjencem sam. V nepopisnem strahu in skrbi za njegovo življenje mu je odpel obleko in močil obraz z mrzlo vodo. Čez nekoliko časa se je vrnilo življenje onesveščenca, odprl je oči, hvaležno pogledal Antona in pokazal proti oknu.

Anton pogleda ven in veselo pravi: »Okno vodi na dvorišče, vozove lahko vidim in preštejem. Tukaj, upam, se nahajamo še v precej varnem zavetju. Seveda smo ujetniki. — Predvsem pa moram pogledati vašo rano, vašo obleka je namreč vsa okrvavljena.«

»Slabost, ki me je obšla je bolj posledica naporov, kakor izgube krvi,« odgovori trgovec in se vzravna.

Anton prereže rokav in preišče ranjeno mesto. Rana ni bila globoka vendar je trgovcu povzročila velike bolečine, ko mu jo je Anton obvezoval. Onemogel je omahnil nazaj na ležišče, in kmalu ga je objel nekak mrzlični sen.

(Dalje sledi.)

LISTEK.

Gustav Freytag.

Dati - Imeti.

(Nadaljevanje.)

Vi krvavite!« zakliče Anton in prestrašen pogleda trgovcu na ramo.

»Le neznatna rana, z roko lahko gibljem,« v naglici odgovori trgovec. — »Naprej, možje! Odprite zadnja vrata in ven z vozovi! Eden izmed vas naj pomaga krotiti krčmarja!«

»In kam naj gremo?« ga vpraša Anton. »V ta cestni metež se vendar ni varno podajati.«

»Mi imamo potni list in homo zapustili mesto,« trdovratno odvrne trgovec.

»Toda našemu potnemu listu ne bodo priznali veljavnosti,« zopet zakliče Anton in nastavi krčmarju, ki je postal nemiren, pištolo na čelo.

»Ako nam že ne bo nikakor mogoče priti iz mesta, moramo vsaj svoje bivališče premeniti; vsaka druga krčma bo boljša, kakor ta razbojniška luknja. — Vrata so odprta, poženetel«

Zadnja vrata so vodila na odprt zapuščen prostor, ki ga je obdajalo par ubožnih koč. Trgovec se je postavil k vratom in priganjal ljudi.

Komaj so se začeli pomikati vozovi, kar zadone na hišnih vratih udarci puškinih kopit. Eden izmed voznikov odhiti odpirat vrata. Brezupna napestost zadnjih trenutkov je bila tolika, da je Anton z nekim zadoščenjem in veseljem gledal na oboroženo četo, ki je prikorakala na dvorišče. Bil je sicer gotov, da nima od teh novih došlecev nič ugodnega za pričakovati, vendar lepi red in disciplina je po vsem, kar je neposredno doživel, tako blažilno uplivala nanj, da je trenotno pozabil, da prihajajo pravzaprav njegovi neprijatelji. Dvignil se je s tal in izpustil krčmarja. Trgovec pa je šel skrajno potr s počasnimi, opotekajočimi se koraki naproti sovražnikom, ki so v odločilnem trenutku preprečili izvršitev njegove volje.

Vodja čete stopi pred trgovca in mu pravi: »Naši ujetniki ste. Vi in vaše blago ne sme zapustiti mesta.«

»Saj imam vendar potni list,« hripavo odvrne trgovec in seže v prsni žep.

»Nova vlada vam prepoveduje odhod,« mu vojniki kratko odgovori.

»Moram se podvreči,« pravi trgovec in se onemogel vsede na oje bližnjega voza.

Napol onesveščenega principala ujame Anton v svoje naročje in z ogorčenjem zakliče: »Dvakrat so nas poskusili oropati v tem prenočišču, v nevarnosti smo bili, da nas ubijejo, moj sopotnik je ranjen — ako nas hoče torej vaša vlada zadrževati tukaj, naj nudi zaščito vsaj našemu življenju in našemu blagu, ki se nahaja tu. V tem prenočišču vozovi ne morejo ostati, in ako nas mislite ločiti od njih in odpeljati šeboj, tedaj bodo vozovi sigurno tretjič izpostavljeni pustošenju.«

Po kratkem posvetovanju z ostalo četo je končno poveljnik dovolil Antonu, da sme odpeljati vozove v neko drugo krčmo bližnjega značaja; on s trgovcem se nastaneta v istem prenočišču in ostaneta tam, dokler ne bo glede njiju padla končna odločitev.

Vrsta vozov se je začela nato pomikati proti izhodu. Trgovec se je postavil k vratom, naslonjen na Antona, in kot v snu štel vozove, ki so peljali mimo njega. Spremljal jih je nato še

Odločba o postavljanju dinarjev na svobodni račun inozemcev za izplačane kupone delnic domačih denarnih zavodov. Da bi se lažje in hitreje opravljali posli pri odobravanju dinarjev na svobodni račun inozemcev za izplačane kupone delnic denarnih zavodov, je izdal gospod minister za finance odločbo I. br. 4710 z dne 14. februarja 1924, nastopne vsebine: »Pooblaščenec banke smejo brez specijalne odobritve generalnega inspektorata postavljati na svobodni račun inozemcev dinarje za izplačane kupone onih delnic domačih denarnih zavodov in delniških družb, ki so svojina inozemcev. Pooblaščenec banke morajo voditi specijalno evidenco o postavljanju dinarjev na svobodni račun inozemcev za izplačane kupone ter koncem vsakega meseca predložiti generalnemu inspektoratu, sklicevaje se na številko te odločbe, pregledno poročilo, urejeno po vrstah papirjev, ki mora navajati, komu in koliko in s katerih vrednosnih papirjev se je postavilo dinarjev na svobodni račun tekom tega meseca. — Banke jamčijo za točnost tega poročila ter so po čl. 27. pravilnika o prometu z devizami in valutami z dne 21. septembra 1921 odgovorne, če bi zlorabljale to pooblastitev. — Generalni inspektorat naj objavi to določbo ter naj pouči pooblaščenec banke, kako naj postopajo po njem.«

Po čim plačuje Avstrija zlato? Od 22. februarja t. l. dalje plačuje Avstrija za 1 kg finega zlata 45.6 mil. kron, za desetkronski zlatnik 139.000 Ka, za dvajsetkronski zlatnik 278.000 Ka in za dukat 156.000 Ka.

VIII. mednar. vzorčni velesejm
v Pragi.

16.-23.
marca.

Pojasnila in legitimacije daje:

Čehoslovaški konzulat Aloma Company
Ljubljana. Ljubljana.

Carina.

Carinjenje pisemskih pošilk. Ministrstvo pošte je odredilo, da se izza dne 1. marca t. l. pobira od vsakega prejemnika za posredovanje pošte pri carinjenju pisemskih pošilk posebna taksa po 1 Din, češ da prihaja iz inozemstva veliko število carini zavezanih pošilk, katere se morajo v svrhu carinskega pregleda odpirati in zapirati.

Carinski prejemki. V prvi dekadi preteklega meseca so carinarnice pobrale 40.260.203 Din carine, torej za 4.300.000 dinarjev manj, nego zadnjih deset dni meseca januarja t. l. Največ je pobrala carinarnica v Beogradu, za njo zagrebška in na tretjem mestu Ljubljana.

Povišanje carine na Poljskem. Poljska vlada je povišala carino za celo serijo predmetov, kakor: riž, kavo, kavine, surogate, čaj, sveče itd.

Promet.

Zračna zveza med Francijo in Orijentom. V češkoslovaški javnosti vzbujajo veliko pozornost pariške vesti, po katerih bi šla zrakoplovna zveza iz Pariza na Vzhod preko Švice in Avstrije; Praga pa ostane radi tega na strani. Vzrok, da se je zrakoplovna proga, ki je šla doslej preko Nemčije in Češkoslovaške (Prage), preložila, je postopanje Nemčije, ki je francoske zrakoplove zaplenila. »Lid. nov.« in »Pravo Lidu« ostro obsojata vladne faktorje, ki niso znali pravočasno nastopiti proti nemški prevzetnosti. Opozarjajo, da pomeni opustitev navedene zračne poti preko Češkoslovaške že danes veliko, a v bodočnosti, ko bo avijatika igrala odlično vlogo v mednarodnem prometu, še večjo gospodarsko škodo. Za razvoj češkoslovaške avijatike bo imela ta izprememba, ako ostane definitivna, usodne posledice, a tudi Praga izgubi mnogo na svojem pomenu.

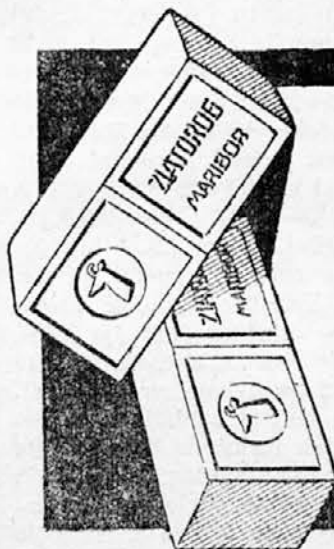
Nova paroplovna zveza med Poljsko in New Orleansom. Ministrstvu trgovine poljske republike se je posrečilo angažirati večjo norveško paroplovno družbo, ki bo vzdrževala direktni promet z New Orleansom, tako da se bodo vršili transporti bombaža neodvisno od pristanišč Liverpool, Hamburg in Bremen.

Priporočamo vsem rodbinam
Kolinsko cikorijo
izvrstien pridelak za kavo.

Izvoz in uvoz.

Izvoz naših jajc v Češkoslovaško. V prošlem letu je znašal uvoz jajc iz naše kraljevine v Češkoslovaško blizu 500 vagonov. Poprej si je nabavljala Češkoslovaška jajca tudi iz Poljske in Rumunije. Poleg tega direktnega uvoza je dobavljala Češkoslovaška jajca tudi iz dunajskih hladilnic, takozvanih »Kühleier«,

ki so po večini iz naše države. Največje povpraševanje je v jesenskih mesecih. Uvoz v Češkoslovaško je popolnoma prost vseh davščin. Kakor kaže, bo uvoz naših jajc v Češkoslovaško še naraščal. Cene se kretajo vedno po sezoni. Bližnje informacije dobe naši izvozničarji pri naši privilegovani trgovinski agenturi v Brnu, Kiosk 7.

Nakupna cena ni vedno merodajna!

Poceni blago je dostikrat manjvredno in pritožbe Vaših odjemalcev so brezkončne

Milo Zlatorog

je prvovrstni prodajni predmet. S svojim hitrim odjemom Vam dela veselje in Vam vzdrži zadovoljne odjemalce. —

Iz naših organizacij.

Trgovski gremij v Mariboru nam piše: Zagrebški »Morgen« je prinesel pred kratkim alarmantno poročilo, da je v Mariboru 60 do 70 trgovskih trvdik pred insolvenco. Ta senzacija se je razširila skoro na vse tu- in inozemsko časopisje, povzročila je trgovskemu svetu veliko razburjenje in našemu trgovstvu v celi Sloveniji ogromno škodovala. Trgovski gremij v Mariboru je storil vse potrebne korake, tudi potom inozemskih trgovskih zbornic, da kolikor mogoče razjasni tendencioznost in neresničnost te zlobne vesti, nima pa zoper nesramnosti takega časopisa druge moči, kot apelirati na vse naše trgovstvo, da tak list v vsakem oziru ignorira. To je dolžnost vsakega zavednega trgovca tudi izven Maribora, kajti danes je prizadet Maribor, drugič pride na vrsto Ljubljana itd.

Gremij trgovcev v Celju naznanja, da je Generalna direkcija carin z odlokom pod C. štev. 3524 od 18. februarja 1924 odobrila, da sme celjska carinarnica II. reda cariniti predmete iz tarifne postavke 433. in 434., to so vsi izdelki iz lesa, razven galanterijski ter predmet iz pripombe tar. postavke 126 splošne car. tar., to je ako so mineralne vode v steklenicah napolnjene. Razen tega je celjski carinarniki na podstavi odobrenja C. štev. 22.430 z dne 18. aprila 1923 dovoljeno cariniti vse predmete, ako se uvažajo tisti za industrijske svrhe za mesto in neposredne okolice.

Gremij trgovcev za politični okraj Logatec vabi svoje člane na redni letni občni zbor, kateri se vrši v nedeljo, dne 9. marca ob pol 3. uri popoldne v Cerknici pri Ivanu Žumer s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelnika. 2. Računski sklep za leto 1923. 3. Proračun za 1. 1924. 4. Volitev celokupnega odbora in delegatov za zvezin občni zbor. 5. Predavanje o belgijskem zavarovanju. (Predava g. dr. Pless). 6. Slučajnosti. Ako ob navedenem času ne bo občni zbor sklepčen, se pol ure kasneje vrši občni zbor ob vsakem številu članov.

Dopisi.

ZOPER KROŠNJARJE.

Od enega naših trgovskih gremijev smo prejeli sledeči dopis:

Zveza trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo se naproša, naj pri oblatih izposluje, da krošnjariji plačajo ob vsakokratnem vstopu v kalerosibodi občino za občinske reveže takso 100 Din. Dolžnosti vseh gremijev in vseh občin pa je, da se izvršitev tega predloga čimprej uresniči.

»Trgovski list« je že večkrat pisal o dvomljivosti izvora blaga, ponujenega polom krošnjarstva, o nevarnosti za prenos vsakovrstnih bolezni in drugih neprimlik, ki zamorejo nastati potom tega posla.

S krošnjarstvom se dosega patent za vslop v vsako hišo, z nadlegovanjem se ljudem obesi po visokih cenah vsakovrstna nepotrebna navlaka, kakor da bi ljudje ne vedeli, česa rabijo in kje se dobi, ako rabijo.

Rabiš morda sladkor, sol, vžigalice, petrolej in imaš komaj toliko, da bi si to omislil, pa ti pride krošnjar in izvleče za tebe nepotrebne in bleščeče galan-

terije in za slabe laške cunje tisle bore pare, potem je pa zamera pri trgovcu, ker ne more dati »na puf«.

Le vprašajte trgovca, ali je to res ali ne, čudili se bodele, kaj vse bodele zvedeli. Često se prigodi, da pride širanka jokajoč k trgovcu, češ nimam za najpotrebnejše, pa me je eden ociganil, da mi je te cunje prinesel v hišo in sem morala kupiti, drugače se ga ne iznebidim.

In stalnih trgovcev je vendar v vsakem okolišu več kakor dovolj. Ti stalni trgovci puste svoj zaslužek v občini, pri čevljarju, krojaču, mesariju, kovaču, šivilji itd. Oni plačujejo občinske, bolniške, cestne in druge visoke doklade, prispevajo kulturnim in gospodarskim društvom, dajo celo zaslužek umetnikom, ako jim le nese. Z eno besedo, trgovec je življenje v občini, on pridno dela vsepovsod, užije pa nič več kot kak drugi zemljan; ako pa kaj pridobi, oslane premoženje v občini in od naslednikov ima zopet enake koristi občina.

Kar pogledite, kjer ni podjetnih domačih trgovcev, je revščina, da bi se kamen jokaj, kjer pa so, je povsod blagostanje.

Pa ti pride ta krošnjarska golazen in pobere vse kar more, potem pa hajdi in z njim lepi denarci, ki bi sicer ostali v občini, tako pa gredo v tujni po tujih grihih. Mnenja smo, da če morajo lasniki ringelšpilov in drugih zabavališč prispevati občinam, je toliko bolj umesno, da prispevajo krošnjariji, ki odnesejo li-sočkrat več iz občine.

Ako je slednjič še res, da tisti tuji ljudje, ki po Sloveniji krošnjarijo in sejmarijo, ne smejo tega posla izvrševati v njih domovini, potem je pač dolžnost prav vsakega delati na to, da se te mlade, krepke in delazmožne golazni čim prej odresemo.

Trgovski register.

Vpisale so se nastopne firme: 127. Sedež: Kočevje. Besedilo firme: Tekstilna tovarna sukanca d. d. v Kočevju. 128. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: »Elektra« d. d. 129. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: Kodrič & Potokar. 130. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: Ogledalo — izdelovalnica ogledal in brušenega stekla, dr. z o. z. 131. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: Papirografija dr. z o. z. 132. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: Polzela, tvornica lesnih izdelkov, dr. z o. z. v Polzeli. 133. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: M. Stele & I. Pielick. 134. Sedež: Novomesto. Besedilo firme: Ilija Goleš in Franc Pureber. 135. Sedež: Vrhnika. Besedilo firme: Konservna tovarna Globus d. d.

Izbrisala se je nastopna firma: 157. Sedež: Celje. Besedilo firme: Fr. J. Moško.

Modna revija Ljubljanskega velesejma.

Poročali smo že, da namerava uprava Ljubljanskega velesejma spomladi prirediti v Narodnem gledališču Modno revijo. Kot čujemo, se bo ta ideja uresničila in se bo revija vršila celo v večjem obsegu kot se je prvotno zamislilo. Vse predpriprave so že v polnem teku in samo oblek tako damskih kot moških bo razstavljenih 34. Interesantno bo videti, da domače tvrdke na polju mode in izdelave premorejo več kot si mislimo in upamo, do bodo kmalu prišle naše ljubljanske do prepričanja, da ni potreba kupovati konfekcije v inozemstvu, ali odajati dela tamošnjim krojačem in šiviljam. Nameravana modna revija bo posebno senzacija za naš damski svet, ki posveča modi veliko misli in časa, vsaj bo samo damskih modelov baje čez dve tretjini. Razkazovalo se bo vse od običajnega promenadnega kostuma preko popoldanske obleke za obiske, Five o'clock, do elegantne in dragocene večerne toalete; od pomladanskega plašča do tega za avto, damske športne obleke kot turistovke, lovske in jahalne. Nadalje jutranje in domače obleke, damski pyjama itd. Revije se udeležijo vse večje ljubljanske konfekcijske tvrdke, ki imajo kaj pokazati in se ne bojijo odkrite konkurence pred izbrano publiko v gledališču. Kot moška toaleta se bodo predvajali najnovejši sako, površniki, jaketi, športne obleke, lovske, turistovske in za tenis. Nadalje bo na ogled največja izbira v čevljih, nogavicah, klobukih, rokavicah, dežnih plaščih, da celo v frizurah ljubljanskih frizerskih ateljejev.

Zelo zanimiva bo pravilna kombinacija obleke z čevlji in klobukom, nogavicami in rokavicami, kravatami, v čemur se bodo zamogle v okusu izkazati damske in moške modne tvrdke. Znano je, da veliko naših meščank in meščanov še ne razume velikopostezne barve kombinacije v svoji toaleti.

Pa tudi raz umetniškega stališča bo prireditelj velikega užitka. Duh operete, katerega bodo podkrepile naše najboljše gledališke moči, bode gotovo vsakemu posetniku prijal. Vrše se že zadnevne predpriprave in organizira se z vestnostjo.

Modna revija bo velikega narodnospodarskega pomena. Ljubljana je pričela prva z velesejmom, ki je širom države pa tudi v inozemstvu priznan kot eden najboljših v Srednji Evropi, Ljubljana bo tudi prva priredila v Jugoslaviji »modno revijo«. Spas Slovenije je vsled njene lege iskati samo v industriji, obrti in trgovini, ki lahko da vsem zaslužka. Ljubljanski velesejem si je zadal važno nalogo, dvigniti blagostanje najširših slojev naše domovine in koraka s tem geslom mirno in vztrajno po začrtani poti.

Predvideni sta za sedaj dve predstavi te modne revije, toda, sklepajoč po dosedanem zanimanju, bo to sigurno premalo in se jih bo moralo ponoviti. Tvrdke, katere žele sodelovati in se še niso prijavile, naj nemudoma zahtevajo tozadevna pojasnila in vpošljejo svoje prijave.

Trboveljski premog in drva

dobavlja
DRUŽBA »ILIRIJA«, LJUBLJANA,
Kralja Petra trg 8. — Telefon 220.
Plačilo tudi na obroke!

Razno.

Izmenjava ratifikacij italijansko-češkoslovaške trgovinske in plovne pogodbe. Dne 1. t. m. so bile izmenjane v palači Chigi ratifikacije trgovinske in plovne pogodbe med Češkoslovaško in Italijo. K pogodbi je priložen dogovor glede koncesij in olajšav za promet Češkoslovaške v tržaški luki. Pri isti priliki so bili podpisani tudi dodatni dogovori k tej trgovinski pogodbi, konzularna konvencija ter dogovor med obema državama proti dvojnemu obdačevanju. Za Italijo je vse te listine podpisal Mussolini, Češkoslovaško so zastopali načelnik gospodarskega ravnanstva na zunanjem ministrstvu inž. Dvoraček, sekijski načelnik na trgovinskem ministrstvu Peroutka ter Kybal, češkoslovaški poslanik v Rimu.

Zakupodaja »Belja«. Finančno ministrstvo se je odločilo, da odda celotno državno posestvo Belje v zakup, to je poleg zemljišča (80.000 juter) tudi vse tovarne in železniške proge, ki so last tega posestva. Spricho velikega zanimanja za to posestvo v tu- in inozemstvu se pričakuje, da se bo dosegla za to posestvo letna zakupnina najmanj 50.000.000 Din.

Angleško-nemški sporazum glede reparacijske oddaje. V Anglijo iz Nemčije importirano blago je bilo doslej podvrženo 26 odstotni reparacijski oddaji. Sedaj pa se je na pritisk angleških krogov znižalo ta odstotek na 5%. Angleški uvoznik znanprej plača britanski carinski oblasti 5% vrednosti iz Nemčije uvoženega blaga, nemškemu dobavitelju pa 45% fakturnega zneska ter mu pošlje bon le o vplačanih 5%. Nemška vlada se zaveže, da bo takrat, ko se njene finance uredijo, to carinsko oddajo likvidirala pri svojih eksporterjih, dotlej pa skrbela, da se ta oddaja ne zaračuna angleškemu importerju.

Internacionalizacija osemurnega delavnika. Glasom vesti iz Londona ima angleška vlada namen predložiti v prihodnjih tednih parlamentu zakonski osnutek, da se doseže s petimi največjimi industrijskimi državami popolen sporazum o 8-urnem delavniku. Anglija, Francija, Nemčija, Belgija in združene države naj bi se pridobile za istočasno vporabo 8-urnega delavnika. Angleška vlada računa tudi na pristanek konservativne in liberalne stranke. Vendar pa bo stališče industrijev v tem vprašanju odločno proti načrtu delavske stranke. Oni so mnenja, da ima nemška industrija pri enakem delovnem času, enakih mezdah in enakih davčnih bremenih v njeni mnogo delazmožnejši organizaciji in v pogledu prehoda k znanstvenemu vodstvu obratov precejšnjo prednost pred angleškimi podjetji iste branže.

Brezposelnost na Čehoslovaškem. — Čehoslovaška je izplačala 1. 1923. brezposelnim 392.385 milijonov čk podpore.

Nemški državni indeks za preživljanje. Na Nemškem so znašali povprečni stroški za preživljanje po stanju dne 18. februarja t. l. 1.04 bilijonkratni mnogokratnik predvojnih cen. Uradna indeksna številka za veletrgovino pa je dosegla dne 19. februarja t. l. 117,5 točk, to je povišek napram zadnjemu tednu za 1,8%.

Rajo trpe lakoto, kakor da bi delali. Značilen je slučaj, ki se je pripetil olomuški občini. Ta je dovolila 50.000 K podpore za brezposelne. Župan je izjavil, da se ta znesek ne razdeli kot miloščina, temveč naj brezposelni izmenoma delajo v mestni opekarni. Ko so brezposelni zvedeli, da dobi vsak 500 K, vendar pa le za delo, se od okroglo 100 doslej ni oglasil še niti eden.

Število državnih nameščenecv v Avstriji. V Avstriji je imela država dne 1. septembra leta 1923. 193906 stalnih in 55363 začasnih nameščenecv. Skoro polovico vseh nameščenecv odpade na železniško upravo.

Tržna poročila.

Tedenski pregled tržišča žitaric. (Zagreb). V preteklem tednu je bilo trgovanje slabo in to zbog tega, ker je bil

dovoz radi snega oviran in ker so bile cene za konsum previsoke. Pšenica, ki se trguje sedaj po 335—340 Din, ne odgovarja mlinom za mletev, ker se prodaja moka po 540—550 Din in ne konvenira mlinom pri teh cenah. Zbog tega se pričakuje, da bo: ali konsum dovolil višje cene ali pa da bodo imetniki blaga popustili od svojih zahtev. Inozemstvo participira slabo na kupovanju. Edino dobro za mlinarje je, da prodajajo zaloge moke za krmo po visokih cenah in se je v petek prodajala moka za krmo po 225—230 Din. Koruza se plasira na domačem trgu in se je plačevala po 255 do 260 Din. Avstrija povprašuje blago za relacijo Jesenice, dobava takoj in za Dunaj, dobava po otvoritvi plovbe. Oves je ostal v cenah 250—260 Din, medtem ko se zahteva fižol za Primorje in pa tudi za Bosno.

Čikaške cene žita. Pšenica: mare = 110, maj = 110³/₄, julij = 110³/₄; koruza: mare = 81, maj = 81³/₄, julij = 81³/₄; oves: mare = 48³/₄, maj = 43³/₄, julij = 43³/₄.

Pariški sladkorni trg. Za marec 405³/₄, za maj 402, za junij 402, za julij 402. Oficijski kurz 405 do 409.

Cena mošta. Po sadnem moštu se na Dunaju le malo povprašuje. Najboljše blago se ponuja za 2500—2700 Ka. Srednje ali manjstopinjsko blago se ne more prodati niti po nižjih cenah. Na Nižjem Avstrijskem stane srednja vrsta 1500 do 1800 Ka. Boljši kmečki sadni mošt se le težko dobi. Od druge strani se zopet poroča, da ponujajo producenti neobdačeni srednje dobri mošt po 800 Ka, boljše vrste pa 1000 Ka. Kvalitetni sadni mošt industrijev sadnega mošta velja neobdačen 1500—1800 Ka. Jabolčnik in hruševac po 2000—2500 Ka, vendar pa se tudi po tem blagu le malo povprašuje, dasi imajo producenti še vedno velike množine na zalogi. Štajerski producenti, to je dve tretjini kmečkega prebivalstva, za katero pomeni produkcija in prodaja mošta glavni dohodninski vir, zahtevajo, da se izenačijo prevozni tarifi za sadje in za sadni mošt. To zahtevo se splošno označuje za opravičeno in producenti so prepričani, da jim bo vlada ugodila.

Cene živini na praškem trgu (29. februarja). Meso: ovce 10—17, teleta 11 do 15, koze 8—12, svinje domače 13 do 15,50, danske 12—15, švedske 11,50—14, voli, prednji del 11—13, zadnji del 13 do 15,50, biki 12—14, krave 8—11 Kč.

Cene na budimpeštanskem trgu. Pšenica: I. 285—390 tisoč, II. 279—283 tisoč, peštanska 275—285 tisoč. Rž: 225 do 235 tisoč. Ječmen: za krmo 233—260 tisoč, za pivovarne 280—283 tisoč. Oves: 230—240 tisoč. Koruza: 200—210 tisoč. Otrobi: 150—155 tisoč. Lucerna 8—9 tisoč madž. kron.

Podraženje čevljarskih izdelkov na Češkem. V Češkoslovaški se pričakuje z ozirom na čvrstost cen za kože porast cen za čevlje od 10 do 15%.

Cene v nadrobni prodaji v Pragi. V nadrobni prodaji so se v januarju t. l. v Pragi povišale cene za vsakdanje potrebščine od 923 na 934 točk, za oblačila pa od 955 na 1040 točk. Povišanje znači napram mesecu decembru l. 1923. izmero 1,2%.

Italijanski sladkorni trg. Unite Representative Zucher Trieste poroča: Spreminjajoča se tendenca na glavnih tržiščih je na našem trgu povzročila brezbriznost. Malo naročb iz naših odjemalšč in forsirano ponujanje je povzročilo padec cen. Promet je zelo zmeren in sicer za poznejše mesece. Cene so bile sledeče v pretečenem tednu za 1000 kg v Trstu: ogrska sipa in kristal prompt in do maja 31.10—30.15 Lst, češki kristal normalni prompt in do maja Lst. 32.10 do 31.10, fini 33.50 do 32.50 Lst, v kockah Lst. 34.10—32.10. Sklep je sledeč do maja; ogrska sipa in kristal Lst. 30.15 do 31.50, češki kristal normalni 31.10 do 31.15, češki kristal fini 32.50—32.10, v kockah 32.10—33.15, Cubes 34, Cou-cassé 32.15, tečaj London 99.75 Lit.

Mednarodne cene v trgovini na debelo. »Neue Zürcher Zeitung« prinaša podatke o mednarodnih en gros cenah, ki bodo radi zveze med njimi in našimi cenami ter dvigom vrednosti dinarja za nas gotovo zanimive. V naslednjem kratem izvleček: Začetek leta stoji na mednarodnih blagovnih borzah pod vtisom krepkih, deloma naraščajočih cen. Združene države S. A.: Leto 1913 = 100. Indeks za december in v oklepajih za november 1923: Surovine in nepredelana živila 167 (166), polfabrikati 157 (159), izdelano konsumno blago 162 (163), celoten indeks 163 (163). V decembru so se cene povišale sosebno pri surovi bombaževini, žitu in metalih. Januar kaže posebno v zadnji tretjini napetost cen. Anglija: Julij 1914 = 100. Indeks za januar 1924 in v oklepaju za december 1923: Cerealije in meso 157 (148), druga živila 241 (231), tekstilije 219 (225), mineralije 170 (167), celoten indeks 182 (179). Povišanje cen gre posebno na račun železničarskega štrajka. Kava je udeležena na haussi napram prejšnjemu mesecu s 26 procenti. Švica. Spremembe, katere je prinesel januar, kažejo pretežno navzgor, so pa minimalne, tako da je celoten indeks ostal neizpremenjen na 183. napram 100 v juliju 1914. Januar in v oklepaju februar 1924: Glavno blago za direktno konsum 186 (185), od tega hranila 177 (176), industrijski izdelki 204 (204), poljedelski produkti 135 (136), celoten indeks 183 (183). Med hranili kažejo rastočo tendenco fižol, grah, kava, riž, zadnji najboljše (+10%). Cene kakaou in zabeli so oslabele. Pričakovati je, da se cene v prihodnjih mesecih ne bodo spremenile. Francoski indeks ni izšel, dasi bi bili ravno podatki za to državo zanimivi.

Dobava, prodaja.

Dobava mesa. Dne 8. marca t. l. se bodo sklenile pri komandah mesta v Celju in Slovenski Bistrici, dne 10. marca t. l. pri komandi vojnega okruha v Mariboru in pri komandi mesta v Dravogradu ter dne 12. marca t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani in pri komandi mesta v Ptuju direktne pogodbe glede dobave mesa za posamezne garnizije.

Dobava rebrastega jekla. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 22. marca t. l. ofertalna licitacija glede dobave rebrastega jekla.

Dobava blaganj. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 21. marca t. l. ofertalna licitacija glede dobave 5 komadov blaganj. (Panzerkassen).

Dobava Martinovega jekla. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu se bo vršila dne 21. marca t. l. ofertalna licitacija glede dobave Martinovega jekla raznih dimenzij.

Prodaja lesa. Pri direkciji šum v Sarajevu se bo vršila dne 20. marca t. l. ustmena licitacija 75.000 m³ lesa.

Dobava specialnega hrastovega stavbenega lesa. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 22. marca t. l. ofertalna licitacija glede dobave specialnega hrastovega stavbenega lesa.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava 169 kg dinamozice iz elektrolit-bakra razne debeline razpisuje direkcija državnih železnic v Ljubljani. Pogoji so interesentom na vpogled vsak delavnik od 10.—12. ure pri ekonomskem oddelku (Gospodarska cesta, nasproti velesejmu). Pravilno kolkovane ponudbe je vlagati istotam do 10. marca 1924.

Dobavo 20.000 kg plinovega olja razpisuje direkcija državnih železnic v Ljubljani. Pogoji so interesentom na vpogled vsak delavnik od 10.—12. ure pri ekonomskem oddelku na Gospodarski cesti (nasproti velesejmu).

Dobava hrastovih pragov za železnice. Direkcija državnih železnic v Subotici razpisuje za dan 14. marca 1924 pismeno licitacijo za nabavo hrastovih pragov in sicer 18.046 komadov po 2,50 m dolžine ter 1783 komadov po 2,70 m dolžine po generalnih pogojih za dobavo pragov, ki so predpisani za državne železnice, in ki so interesentom na vpogled v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Dobava električnega materiala. Direkcija državnih železnic razpisuje dobavo raznega električnega materiala. Pogoji se nahajajo v vpogled vsak delavnik od 10. do 12. ure dopoldne pri ekonomskem oddelku (Gospodarska cesta, nasproti velesejmu), kateremu je vpslati kolkovane ponudbe do 12. marca 1924.

Dobava belega parafina. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje ponovno ofertalno licitacijo na dan 15. marca 1924 za dobavo 20.000 kg 50/52% belega parafina. Pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani, Gospodarska cesta (nasproti velesejmu), vsak delavni dan od 10. do 12. ure.

RAŠČIŠČENO TRGOVSKI LIST

Veletrgovina
A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovidno žganje,
moko

in deželne pridelke,

raznovidno

rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave z električnim obratom.

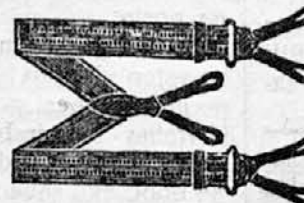
Ceniki na razpolago.

NA VELIKO!

Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rinčice, podloge (belgier), potrebščine za krojače in šivilje, gumbe, sukanec, vezeno, svilo, tehnične decimalne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Nahrbtnike in naramnice

lastnega proizvoda oddaja na veliko 80% ceneje kot iz inozemstva

IVAN SAVNIK, KRANJ
Slovenija.

Na željo se pošljejo vzorci!

Prvorazredni moderni brzo-pisalni stroj

STOEWER - RECORD

Vrhunec finomehanike.

Zastopstvo:

Ludovik Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6./I.

Najugodnejša prilika za nakup vsakovrstnega blaga, ki je razstavljeno v 17 skupinah. Nad dvatisoč razstavljalcev.

16. — 23.
marca 1924.

- Izradne potovalne ugodnosti. - 33% popusta na ČSR železnice, veljavno tudi za brzovlake.

Čehoslovaški vizum za polne liste popolnoma odpade, ker posetniška legitimacija nadomestuje istega.

Mednarodni vzorčni velesejem

Pojasnila in legitimacije daje
Ceškoslovaški konzulat
Ljubljana, Breg štev. 6

v Pragi

Pojasnila in legitimacije daje
Aloma Company d. z o. z.
Ljubljana, Kongresni trg 3